

Kastad kulle

Drumlinen Kastad kulle

Kastad kulle är en isolerad, märklig bildning. Dess höjd är cirka 10 meter över omgivande fält och längden är ungefär 200 meter. Kullen har bildats av den senaste inlandsisen, när denna rörde sig från norr mot söder över östgötaslätten. Den har en svagt spelformad utsträckning i isens rörelseriktning och kan därför betecknas som en drumlin.

Vanligtvis består drumlinen av hårt sammanpressad morän ("pinnmo") men Kastad kulle innehåller nästan bara block, sten och grus. Kalksten dominerar och lokalt kallas därför materialet "kalkör". En möjlig förklaring till kullens uppkomst är att inlandsisen fört med sig ett större kalkstensblock, en så kallad skolla, från den underliggande berggrunden. Det ursprungliga blocket har krossats av isen och senare vittrat och brutits ner till mindre storlekar. Isen har rundat av kullen till drumlinformen och kullens högsta del är sannolikt täckt av ett lager av morän.

Längs kullens sidor och framför allt på dess norra och nordöstra sida kan man se ett tydligt hak i slutningen. Haket kan vara ett resultat av vågors påverkan under den tid, när stora delar av östgötaslätten fortfarande låg under vatten. Haket är beläget ca 105 m över Östersjöns nuvarande yta, vilket stämmer bra med högsta nivån för det stadium i Österjös utvecklingshistoria som kallas Yoldiahavet. Detta havsstadium började för ungefär 11 500 år sedan och varade i 600-700 år.

The Kastad kulle drumlin

Kastad kulle is a remarkable isolated formation. Its height is approximately 10 meters above the surrounding countryside and its length about 200 meters. The drumlin was formed by the continental ice sheet during the last Ice Age as the ice moved from north to south over the Östergötland Plain. The mound extends in smoothly elliptical form in the direction of ice movement and may thus be classed as a drumlin.

Drumlins generally consist of hard compacted boulder clay, but Kastad kulle comprises almost entirely boulders, stones and gravel. Particles of limestone are predominant and the material is locally called "kalkör". One possible explanation for the occurrence of the mound is that the ice sheet carried along with it a relatively huge limestone boulder or block from the underlying sedimentary bedrock. The boulder or the block was crushed by the ice and over a period of thousands of years it has been weathered and broken down into fragments of a relatively small size. Ice action has rounded off the mound into its drumlin form and the uppermost part of Kastad kulle most probably has a cover of till.

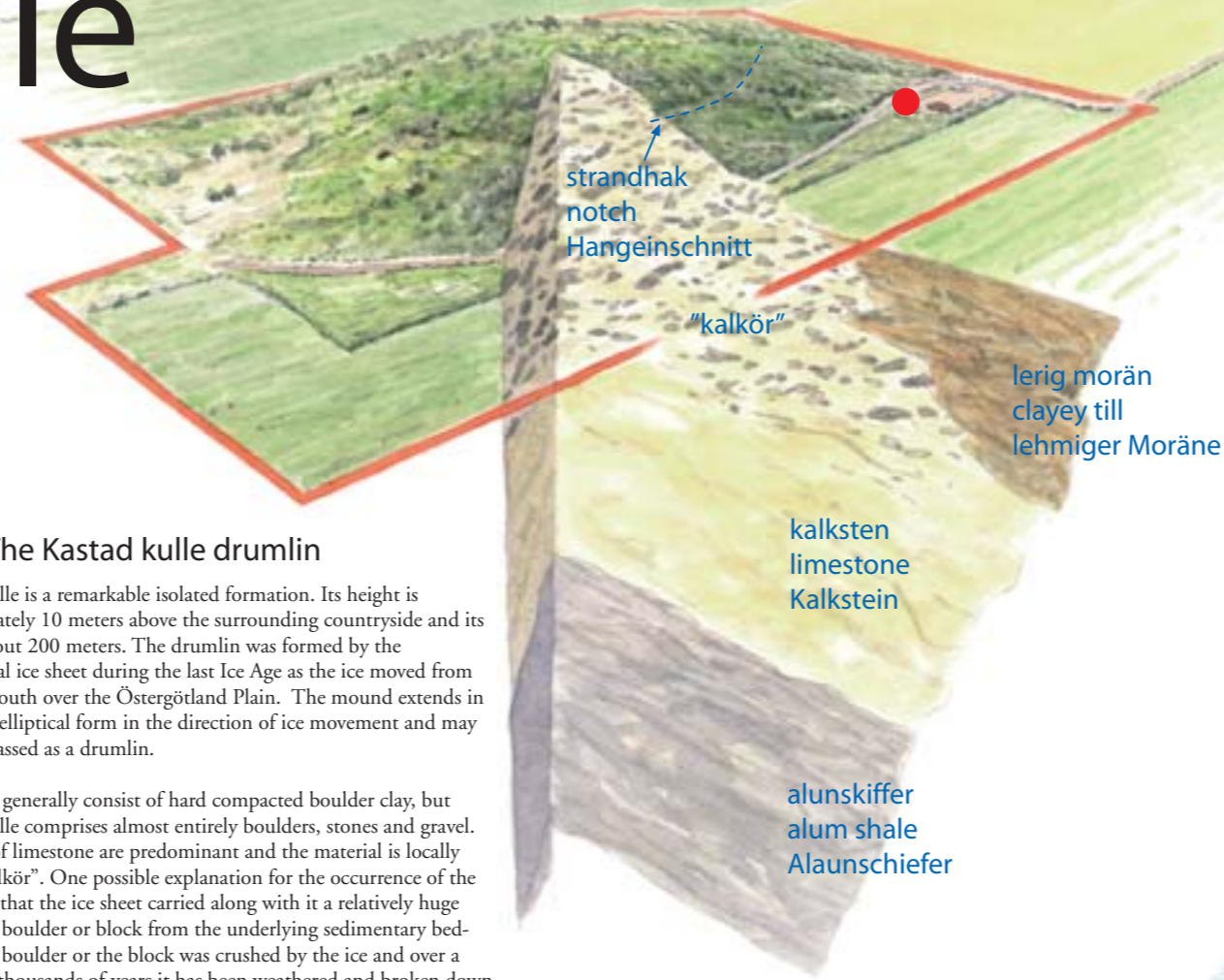
Along the slopes of the drumlin and particularly on its north and north-eastern slopes you will see a distinct notch. This may have been created by wave action during the period when large parts of the Östergötland Plain were still covered by seawater. The notch lies approximately 105 meters above present-day sea level which is very close to the highest shore line during the Yoldia Sea period of Baltic development. The Yoldia Sea period began approximately 11 500 years ago and lasted several centuries.

Der Kastad Kulle Drumlin

Kastad kulle ist eine isolierte, merkwürdige Formation, die eine Höhe von ca. 10 Metern über dem umliegenden Feld und eine Länge von ungefähr 200 Metern besitzt. Der Hügel (schwed. „Kulle“) entstand während der letzten Eiszeit, als sich das Inlandeis von Norden nach Süden über die Ebene Östergötlands bewegte. Er besitzt eine leicht elliptische Form, die sich in Bewegungsrichtung des Eises erstreckt, und kann somit als Drumlin bezeichnet werden.

Normalerweise bestehen Drumlins aus hartem zusammengepressten Moränenmaterial, allerdings enthält der Kastad kulle fast nur Blöcke, Steine und Kies. Da der Kalkstein als Sediment dominiert, wird das Material lokal „kalkör“ genannt. Eine mögliche Erklärung für das Vorkommen des Hügels ist, dass das Inlandeis einen größeren Kalksteinblock, eine sogenannte Scholle, von dem darunter liegenden Felsuntergrund mit sich geführt hat. Der ursprüngliche Block ist über tausende von Jahren vom Eisdruck zerbrochen, später verwittert und in kleinere Größen gebrochen worden. Das Eis hat den Hügel zu einer Drumlin-Form rundgeschliffen, und der oberste Teil ist wahrscheinlich mit einer Moränenschicht bedeckt.

An den Hängen des Hügels, vor allen Dingen an dessen nördlicher und nordöstlicher Seite, ist ein deutlicher Einschnitt im Hang zu sehen. Der Einschnitt kann ein Resultat der Wellenbewegungen sein, die während der Zeit den Hügel bearbeiteten, als große Teile der Ebene Östergötlands unter Wasser lagen. Der Einschnitt liegt ca. 105 m über dem heutigen Meeresspiegel, was mit dem höchsten Stand des Yoldia Meeres, einem frühen Stadium der Entwicklungsgeschichte der Ostsee, übereinstimmt. Dieses Meeresstadium begann vor ungefähr 11.500 Jahren und dauerte 600 bis 700 Jahre an.

Portlandia (Yoldia) arctica

Yoldiahavet

